

Sygn. akt III C 1384/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Justyna Pikulik
Protokolant:	stażysta Justyna Prus

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2020 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko Gminie M. S.

o zapłatę

1. oddala powództwo;
2. zasądza od powoda K. K. na rzecz pozwanej Gminy M. S. kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 1384/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 lipca 2018 roku powód K. K. reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy M. S. kwoty 7.503,08 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

-3.315,43 złotych od dnia 12 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

-30 złotych od dnia 12 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

-326,64 złotych od dnia 13 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

-30 złotych od dnia 13 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

-3.771,01 złotych od dnia 14 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty,

-30 złotych od dnia 14 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty

i kosztami procesu wg norm przepisanych. Powód wniósł także o zwolnienie go od kosztów sądowych w sprawie.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód K. K. podniósł, że na wniosek wierzyciela Gminy M. S. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie M. N. prowadził przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne na podstawie nakazu zapłaty wydanego 11 kwietnia 2016 roku przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc –

e (...). W toku tego postępowania z rachunku bankowego powoda ściągnięto kwotę 7.413,08 złotych. Nadto obciążono powoda obowiązkiem zapłaty łącznie kwoty 90 złotych tytułem prowizji za przelew.

Powód podał, że wyżej wymienione kwoty zostały pobrane od niego bezpodstawnie. Odpis nakazu zapłaty wydanego w sprawie VI Nc – e (...) nie został powodowi skutecznie doręczony, gdyż w dacie awizacji przesyłki nie zamieszkiwał on pod adresem wskazanym w pozwie. Po prawidłowym doręczeniu mu odpisu tego orzeczenia, zaskarżył nakaz zapłaty, skutkiem czego stracił on moc i sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin – Centrum w Szczecinie i zarejestrowana w Wydziale I Cywilnym pod sygn. I C 16/18. Postępowanie w tej sprawie zostało prawomocnie umorzone na skutek cofnięcia pozwu przez Gminę wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Powód wskazał, że pismem z dnia 16 lipca 2018 roku wezwał Gminę M. S. do zapłaty wyegzekwowanej od niego kwoty 7.413,08 złotych oraz do naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 90 złotych w terminie 3 dni. Pozwana nie zaspokoila roszczenia powoda w wyznaczonym terminie.

W piśmie z dnia 14 stycznia 2019 r. pełnomocnik powoda w wykonaniu nałożonego na niego zobowiązania wskazał, że nie podtrzymuje wniosku o zasądzenie od pozwanej odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 12 grudnia 2016 r., natomiast powód domaga się zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty dochodzonych pozwem: tj. od kwoty 3.315,43 zł od dnia 12 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty i od kwoty 30 zł od dnia 12 stycznia 2017 r.

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2019 r. Referendarz sądowy oddalił wniosek powoda K. K. o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie.

23 maja 2019 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin- Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z treścią żądania pozwu (ówczesna sygn. akt I Nc 12693/18).

Pozwana Gmina M. S. zaskarżyła nakaz zapłaty sprzeciwem z dnia 10 czerwca 2019 r., w którym wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana przyznała, że w toku prowadzonego z jej wniosku postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc – e (...) komornik sądowy wyegzekwował od powoda kwotę 7.413,08 złotych oraz pobrał kwotę 90 złotych na poczet prowizji za przelew, a także że nakaz wydany w tej sprawie stracił moc, a postępowanie toczące się na skutek jego zaskarżenia zostało umorzone na skutek cofnięcia pozwu. Roszczenie powoda o zwrot ww. kwot jest natomiast nieuzasadnione, ponieważ pozwana pismem z dnia 7 sierpnia 2018 roku złożyła powodowi oświadczenie o potrąceniu tej wierzytelności z przysługującą pozwanej wobec powoda wierzytelnością stwierdzoną prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w dniu 16 grudnia 2011 roku w sprawie o sygn. akt III Nc 4588/11. Roszczenie powoda o zwrot wyegzekwowanych kwot wygasło zatem, stosownie do treści przepisu art. 498 k.c.

Na skutek prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty stracił moc, zgodnie z przepisem art. 505 § 1 k.p.c. i sprawa została skierowana do rozpoznania na rozprawie w postępowaniu zwykłym.

W piśmie z dnia 17 września 2019 roku, złożonym w celu ustosunkowania się do zarzutów zawartych w sprzeciwie od nakazu zapłaty oraz w piśmie z dnia 28 października 2019 roku, powód zaprzeczył aby zachodziły przesłanki do skutecznego potrącenia. Wskazał, że wierzytelność wynikająca z nakazu zapłaty wydanego w sprawie III Nc 4588/11 została zaspokojona przez M. P. przed grudniem 2012 roku. Nadto, zgodnie z przepisem art. 505 pkt 3 k.c., nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych. Wprawdzie, co do zasady wszczęcie i prowadzenie egzekucji na podstawie prawomocnego orzeczenia jest zgodne z prawem i nie stanowi deliktu, jednakże jeżeli wierzyciel uzyskał tytuł egzekucyjny z naruszeniem przepisów prawa lub zasad współżycia społecznego to jego zawinione działanie stanowi czyn niedozwolony. Taka sytuacja miała miejsce w okolicznościach faktycznych sprawy. Powód podniósł, że pozwana nie zachowała wymaganych obiektywnie mierników staranności przy kierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego. Przed wniesieniem pozwu przeciwko powodowi nie ustaliła, czy powód w

dalszym ciągu zamieszkuje w lokalu, z którym wiązało się dochodzone pozwem roszczenie. Nadto strona pozwana prowadziła postępowanie egzekucyjne, pomimo zaskarżenia nakazu zapłaty. Jej zachowanie było zatem bezprawne i zawinione w rozumieniu przepisu art. 415 k.c. Pomiędzy zachowaniem strony pozwanej a powstałą w majątku powoda szkodą zachodzi adekwatny związek przyczynowy.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

16 grudnia 2011 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin – Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt III Nc 4588/11 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym:

1. punkcie 1 nakazał pozwanym M. P., I. K., M. K., **K. K.**, M. G. oraz D. K., żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłacili solidarnie powódce Gminie M. S. – Zarządowi (...) w S. kwotę 1.800,89 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w stosunku rocznym od kwot:

- 1.670,61 złotych od dnia 29 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 130,28 złotych od dnia 14 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,

a nadto nakazał pozwanym M. P., I. K., M. K., D. K. oraz M. G., żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłacili solidarnie powódce kwotę 16.157,22 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w stosunku rocznym od kwot:

- 11.743,15 złotych od dnia 29 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 4.414,07 złotych od dnia 14 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,

a nadto nakazał pozwanym M. P., I. K., M. K., **K. K.** oraz M. G., żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłacili solidarnie powódce kwotę 1.224,54 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w stosunku rocznym od kwot:

- 595,42 złotych od dnia 29 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 629,12 złotych od dnia 14 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,

a nadto nakazał pozwanym M. P., I. K., M. K., I. K., M. K. oraz **K. K.**, żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłacili solidarnie powódce kwotę 3.097,17 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w stosunku rocznym od kwot:

- 2.468,05 złotych od dnia 29 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty,
- 629,12 złotych od dnia 14 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,

oraz w punkcie 2 ponadto nakazał M. P., I. K., M. K., D. K. oraz M. G., żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłacili solidarnie powódce kwotę 2.475 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, przy czym **pozwany K. K.** jest solidarnie zobowiązany do zapłaty z tego tytułu kwoty 630 złotych albo wnieśli w tymże terminie do tutejszego Sądu sprzeciw.

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2012 roku referendarz sądowy nadał temu orzeczeniu klauzulę wykonalności.

Niesporne, a nadto:

-odpis nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w sprawie w sprawie III Nc 4588/11 k. 43,

-stany konta k. 62-67

W kwietniu 2012 roku K. K. wyprowadził się z lokalu przy ul. (...).

Niesporne, a nadto:

-oświadczenia J. P. i W. P. k. 56, k.56v.

8 marca 2016 roku Gmina M. S. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew przeciwko K. K., M. K. i I. K., którym żądała zasądzenie na jej rzecz kwoty 13.026,48 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

-11.655,53 złotych od dnia 27 lutego 2016 roku do dnia zapłaty,

-1.370,95 złotych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty

i kosztami procesu według norm przepisanych tytułem odszkodowania za bezumowne zajmowanie lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...) za okres od dnia 1 kwietnia 2013 roku do dnia 26 lutego 2016 roku.

11 kwietnia 2016 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty, zgodnie z treścią żądania pozwu (ówczesna sygn. akt VI Nc – e (...)).

Odpis powyższego orzeczenia wraz z odpisem pozwu oraz pouczeniem o sposobie i terminie jego zaskarżenia doręczono K. K. w trybie przepisu art. 139 § 1 k.p.c. na adres: S., ul. (...) w dniu 2 maja 2016 roku.

Zważywszy, że K. K. nie zaskarżył nakazu zapłaty w przepisany terminie, postanowieniem z dnia 24 czerwca 2016 roku nadano nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności.

Niesporne

3 listopada 2016 roku Gmina M. S. złożyła u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie M. N. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie wydanego w sprawie VI Nc 325206/16. Sprawa ta była prowadzona pod sygn. Km 2335/16.

Zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego doręczono K. K. w dniu 10 grudnia 2016 roku.

Niesporne

13 grudnia 2016 roku z rachunku bankowego prowadzonego dla K. K. przekazano komornikowi sądowemu M. N. kwotę 326,64 złotych.

13 grudnia 2016 roku z rachunku bankowego prowadzonego dla K. K. ściągnięto kwotę 30 złotych tytułem prowizji za przelew egzekucyjny.

14 grudnia 2016 roku z rachunku bankowego prowadzonego dla K. K. przekazano komornikowi sądowemu M. N. kwotę 3.771,01 złotych.

14 grudnia 2016 roku z rachunku bankowego prowadzonego dla K. K. ściągnięto kwotę 30 złotych tytułem prowizji za przelew egzekucyjny.

Niesporne, a nadto:

- potwierdzenie przelewu k. 8,

- potwierdzenie przelewu k. 9,

- potwierdzenie przelewu k. 10,

- potwierdzenie przelewu k. 11,
- zaświadczenie o dokonanych wpłatach k. 44.

20 grudnia 2016 roku w postępowaniu egzekucyjnym zgłosił się pełnomocnik K. K..

Niesporne

20 grudnia 2016 roku K. K. złożył w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie wniosek o prawidłowe doręczenie odpisu nakazu zapłaty wydanego w sprawie VI Nc – e (...), wskazując, że odpis tego orzeczenia nie został mu skutecznie doręczony, ponieważ od 2011 roku nie zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie. Nadto wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty.

Niesporne

12 stycznia 2017 roku z rachunku bankowego prowadzonego dla K. K. przekazano komornikowi sądowemu M. N. kwotę 3.315,43 złotych.

12 stycznia 2017 roku z rachunku bankowego prowadzonego dla K. K. ściągnięto kwotę 30 złotych tytułem prowizji za przelew egzekucyjny.

Niesporne, a nadto:

- potwierdzenie przelewu k. 6,
- potwierdzenie przelewu k. 7,
- zaświadczenie o dokonanych wpłatach k. 44.

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin – Centrum w Szczecinie. Sprawa ta została zarejestrowana w Wydziale I Cywilnym pod sygn. I C 16/18.

Niesporne.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2018 roku Gmina M. S. cofnęła pozew w sprawie I C 16/18 wobec K. K., wobec czego postanowieniem z dnia 14 marca 2018 roku Sąd umorzył postępowanie w sprawie. Postanowienie uprawomocniło się w dniu 4 kwietnia 2018 roku.

Niesporne.

Pismem z dnia 16 lipca 2018 roku K. K., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata D. W., wezwał Gminę M. S. do zapłaty kwoty 7.503,08 złotych tytułem nienależnie wyegzekwowanego świadczenia oraz prowizji za przelew egzekucyjny, w terminie 3 dni od otrzymania pisma.

Pismem z dnia 7 sierpnia 2018 roku Gmina M. S. poinformowała pełnomocnika K. K., że dokona potrącenia wierzytelności wyegzekwowanej w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika sądowego M. N. przysługującej K. K. wobec Gminy M. S. w kwocie 7.413,08 złotych oraz kwoty 90 złotych tytułem kosztów prowizji z wierzytelnością przysługującą Gminie M. S. wobec K. K. z tytułu należności zasądzonej nakazem zapłaty wydanym w dniu 16 grudnia 2011 roku w sprawie III Nc 4588/11.

Niesporne, a nadto:

- pismo z dnia 16.07.2018 r. k. 12 i 20,

-pismo z dnia 07.08.2018 r. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 41.

Pismem z dnia 7 sierpnia 2018 roku Gmina M. S. złożyła K. K. oświadczenie o potrąceniu wierzytelności wyegzekwowanej w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika sądowego M. N. Km 2335/16 przysługującej K. K. wobec Gminy M. S. w kwocie 7.413,08 złotych oraz kwoty 90 złotych tytułem kosztów prowizji z wierzytelnością przysługującą Gminie M. S. wobec K. K. z tytułu należności zasądzonej nakazem zapłaty wydanym w dniu 16 grudnia 2011 roku w sprawie III Nc 4588/11. Kwotę 7.503,08 złotych potrącono z kosztami procesu w kwocie 630 złotych, należnością główną w kwocie 6.122,60 złotych oraz należnymi odsetkami w kwocie 750,48 złotych.

Pismo to K. K. odebrał osobiście w dniu 10 sierpnia 2018 roku.

Niesporne, a nadto dowód:

-pismo z dnia 07.08.2018 r. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 39.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

W przedmiotowej sprawie powód K. K. domagał się zapłaty od pozwanej Gminy M. S. kwoty 7.413,08 złotych tytułem zwrotu wyegzekwowanego od niego świadczenia na podstawie tytułu wykonawczego, który na skutek wniesienia sprzeciwu, stracił moc, a postępowanie toczące się na skutek sprzeciwu zostało umorzone z powodu cofnięcia pozwu oraz kwoty 90 złotych tytułem poniesionej prowizji za dokonanie przelewu środków z jego na rachunku na rachunek prowadzącego egzekucję komornika sądowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od wyszczególnionych w pozwie kwot od dnia ściągnięcia tych kwot z rachunku bankowego, wskazując, że świadczenie z tego tytułu było nienależne, a tytuł wykonawczy został uzyskany bezprawnie.

W świetle okoliczności faktycznych przytoczonych w uzasadnieniu żądania pozwu oraz dalszych pismach procesowych zasadność żądania pozwu rozważyć należało w świetle treści przepisu art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. oraz przepisu art. 415 k.c.

Stan faktyczny sprawy był niesporny, strony były zgodne zarówno co do tego, że powód nie był zobowiązany do zapłaty kwoty żądanej pozwem wniesionym w sprawie VI Nc – e (...), a także, że powodowi przysługuje wobec Gminy M. S. wierzytelność o zapłatę wyegzekwowanej w postępowaniu Km 2335/16 kwoty wraz z opłatą z tytułu prowizji za przelew. Pozwana przyznała istnienie wierzytelności powoda z tego tytułu w dochodzonej pozwem kwocie, podniosła natomiast, że wierzytelność z tego tytułu wygasła na skutek potrącenia dokonanego przez pozwaną w piśmie z dnia 7 sierpnia 2018 roku.

Powód zaprzeczył natomiast, aby złożone przez pozwaną w piśmie z dnia 7 sierpnia 2018 roku oświadczenie o potrąceniu wywołało skutek prawny, ponieważ zgodnie z przepisem art. 505 pkt 3 k.c. nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych, a taki charakter ma wierzytelność, z którą pozwana potrąciła swoją wierzytelność wynikającą z nakazu zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 r. (sygn. akt III Nc 4588/11).

Świadczenie spełnione na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty jest świadczeniem należnym, jednak późniejsza utrata mocy tego orzeczenia i umorzenie postępowania w sprawie na skutek cofnięcia pozwu powoduje zmianę charakteru dokonanego wcześniej świadczenia, które staje się świadczeniem nienależnym w rozumieniu przepisu art. 410 § 2 k.c. i podlega obowiązkowi zwrotu (tak Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 29 grudnia 2005 r., I ACa 1062/05). Przepis ten stanowi, że świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Niewątpliwie zatem wyegzekwowane od powoda na podstawie nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie VI Nc – e (...) świadczenie było nienależne

– na skutek zaskarżenia nakazu zapłaty orzeczenie to straciło moc, a następnie postępowanie w tej sprawie zostało umorzone na skutek cofnięcia pozwu. Po stronie powoda powstało zatem roszczenie o zwrot wyegzekwowanej kwoty oraz zwrot pobranej prowizji.

Materiał dowodowy sprawy nie dał podstaw do przyjęcia, że roszczenie powoda z tego tytułu wynika z czynu niedozwolonego w rozumieniu przepisu art. 415 k.c. Przepis art. 415 k.c. stanowi, że kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. W świetle treści cytowanego przepisu art. 415 k.c. przesłanki odpowiedzialności deliktowej są następujące: bezprawność zachowania sprawcy, wina sprawcy, wyrządzenie tym zachowaniem szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy tym zachowaniem a zaistniałą szkodą. Ustalenie bezprawności zachowania polega na zakwalifikowaniu czynu sprawcy jako sprzecznego z normami określonymi przez system prawny. Ustawodawca w przepisie art. 415 k.c. nie wskazuje zakresu tych norm, a zatem za bezprawne należy kwalifikować czyny zakazane lub nakazane przez przepisy prawne obowiązujące w Polsce, bez względu na ich źródła (Konstytucja RP lub inne ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia, akty prawa miejscowego), a także zachowania sprzeczne z zasadami współżycia społecznego albo dobrymi obyczajami, a więc normami moralnymi powszechnie akceptowanymi w całym społeczeństwie lub grupie społecznej, nakazującymi lub zakazującymi określonego zachowania, mimo iż nie jest ono nakazane lub zakazane normą prawną. Z kolei w odniesieniu do winy, przyjmuje się że zawiera dwa elementy składowe: obiektywny i subiektywny. Element obiektywny oznacza niezgodność zachowania się sprawcy szkody z obowiązującymi normami postępowania, czyli sprowadza się do ww. bezprawności. Element subiektywny dotyczy stosunku woli i świadomości działającego do swojego czynu. Stąd też winę można przypisać podmiotowi prawa tylko wtedy, kiedy istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu widzenia obu tych elementów, czyli istnieją podstawy do postawienia sprawcy zarzutu. Z umyślnym naruszeniem reguł powinnego zachowania, mającym wpływ na zarzucalność czynu, o którym mowa w art. 415 k.c., mamy do czynienia wtedy, gdy określony podmiot ma zamiar wyrządzenia szkody albo, przewidując możliwość jej wyrządzenia, godzi się na to (art. 9 k.k.). Natomiast nieumyślne wyrządzenie szkody ma miejsce wtedy, gdy określony podmiot prawa cywilnego na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach wyrządza szkodę, mimo że możliwość wyrządzenia szkody przewidywał albo mógł przewidzieć (por. art. 9 § 2 k.k.). Wskazać jednakże należy, że na gruncie odpowiedzialności odszkodowawczej *ex delicto* rozróżnienie umyślnego i nieumyślnego wyrządzenia szkody, co do zasady, nie ma znaczenia. Do przypisania odpowiedzialności na zasadzie winy określonemu podmiotowi wystarczające jest bowiem, że jego zachowanie, w wyniku którego doszło do wyrządzenia szkody, jest zarzucalne nawet jako najłżejszy stopień nieumyślności (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1975 r. I CR 656/75).

Wyegzekwowane przez pozwaną Gminę w postępowaniu egzekucyjnym Km 2335/16 kwoty niewątpliwie są świadczeniem nienależnym, jednak nie są świadczeniem uzyskanym z czynu niedozwolonego, takiego bowiem czynu pozwana, egzekwując te należności, się nie dopuściła.

Wskazać należy, że istotnie wierzyciel przed wytoczeniem powództwa obowiązany jest wszechstronnie rozważyć, czy przysługuje mu dochodzone roszczenie, od kogo może żądać jego zaspokojenia i w jakiej wysokości. Proces bowiem ze swej istoty zmierza do zrealizowania rzeczywiście przysługującej powodowi wierzytelności w drodze przymusu państwowego i to przez osobę rzeczywiście zobowiązaną do jej zaspokojenia, przy czym w okolicznościach faktycznych sprawy nie zachodzą żadne szczególne okoliczności, które nakazywałyby traktowanie Gminy M. S. w zakresie tego obowiązku w odmienny sposób niż inne podmioty. Gmina M. S. posiada stosowne narzędzia, które pozwalają jej na poczynienie dokładnych i wiarygodnych ustaleń co do tego, kto z osób zameldowanych w lokalu faktycznie w nim zamieszkuje. Wskazać jednakże należy, że nie podjęcie czynności w tym zakresie winno skutkować uznaniem, że wytoczenie powództwa przeciwko osobie, która nie ponosi odpowiedzialności czy to za zapłatę czynszu najmu czy to za zapłatę odszkodowania za bezumowne zajmowanie lokalu, a następnie skierowanie przeciwko niej egzekucji, było bezprawne i nosi znamiona czynu niedozwolonego, jedynie w takiej sytuacji, gdy istnieją jakiegokolwiek przesłanki, w świetle których dane zawarte w bazach meldunkowych, budzą wątpliwość co do tego, że czy osoba zameldowana pod danym adresem faktycznie zamieszkuje w lokalu. Tymczasem powód nie podniósł ani nie udowodnił, aby opuszczenie przez niego lokalu przy ul. (...), zostało zgłoszone Gminie M. S. czy to przez powoda, czy to przez pozostałe

zamieszkujące w lokalu osoby. Powód nie podniósł również ani nie udowodnił, aby Gmina M. S. posiadała informacje o opuszczeniu przez powoda ww. lokalu z innego źródła i pomimo tej wiedzy skierowała pozew o zapłatę celowo wskazując nieaktualny adres zamieszkania powoda. Złożone przez powoda pisemne oświadczenia J. P. i W. P. zostały sporządzone w grudniu 2016 roku. Tym samym, nie sposób uznać aby wytoczenie powództwa przeciwko powodowi było bezprawne w rozumieniu przepisu art. 415 k.c. Materiał dowody sprawy nie dał również podstaw do ustalenia, że Gmina M. S. prowadziła egzekucję, pomimo tego, że wiedziała o złożeniu przez powoda w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie wniosku o prawidłowe doręczenie odpisu nakazu zapłaty i sprzeciwu od nakazu zapłaty. Powód złożył ww. pisma w dniu 20 grudnia 2016 roku, tymczasem z rachunku bankowego powoda ściągnięto kwotę 326,64 złotych i 30 złotych tytułem prowizji w dniu 13 grudnia 2016 roku, a następnie kwotę 3 771,01 złotych i prowizję w kwocie 30 złotych w dniu 14 grudnia 2016 roku. 20 grudnia 2016 roku do akt Km 2335/16 wpłynęło zgłoszenie pełnomocnika powoda, jednakże powód nie udowodnił aby w tej dacie, a najpóźniej przed dniem 12 stycznia 2017 roku, kiedy z rachunku bankowego ściągnięto kwotę 3 315,43 złote i 30 złotych tytułem prowizji, poinformował o złożeniu sprzeciwu od nakazu zapłaty Gminę M. S.. Postanowienie o przekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin – Centrum w Szczecinie na skutek zaskarżenia nakazu zapłaty wydano 7 kwietnia 2017 roku.

Reasumując powyższe rozważania wskazać należy, że strona powodowa, na której stosownie do treści przepisu art. 6 k.c. spoczywa ciężar dowodu w zakresie faktów uzasadniających żądanie pozwu, nie wykazała przesłanek odpowiedzialności deliktowej Gminy M. S.. Rozważyć zatem należało skuteczność zarzutu potrącenia.

Przepis art. 498 § 1 k.c. stanowi, że gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Zgodnie natomiast z treścią § 2 tego przepisu wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Przepis art. 499 k.c. stanowi, że potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

W świetle treści cytowanego przepisu każdy podmiot prawa cywilnego może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności innego podmiotu, gdy spełnione są łącznie następujące przesłanki pozytywne:

1. dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami (wzajemność wierzytelności),
2. przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku (jednorodność wierzytelności),
3. obie wierzytelności są wymagalne (wymagalność roszczeń),
4. obie wierzytelności mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym (zaskarżalność wierzytelności).

Moment ziszczenia się wszystkich ww. pozytywnych przesłanek potrącenia, przy jednoczesnym braku przesłanek negatywnych, rozpoczyna tzw. stan potrącalności.

Do osiągnięcia natomiast skutku potrącenia - wzajemnego umorzenia wierzytelności konieczne jest w świetle treści przepisu art. 499 k.c. złożenie oświadczenia o potrąceniu o charakterze materialnoprawnym, które to oświadczenie winno być złożone wobec dłużnika będącego jednocześnie wierzycielem z innej wierzytelności, tak aby mógł zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.). Przepis art. 499 k.c. nie przewiduje dla skuteczności tego oświadczenia żadnej szczególnej formy, a zatem być złożone, stosownie do treści przepisu art. 60 k.c., w każdy sposób, który w dostatecznym stopniu ujawnia jego treść i wolę dokonania potrącenia (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 1972 r., III PZP 2/72, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 listopada 1973 r., II CR 606/73, z dnia 4 lutego 2004 r., I CK 181/03, z dnia 20 października 2004 r., I CK 204/04, OSNC 2005, nr 10, poz. 76 i z dnia 14 lutego 2013

r., II CSK 292/12). Jednocześnie wskazać należy, że potrącenie jako jednostronna czynność prawna o charakterze prawokształtującym jest dokonane z chwilą dojścia oświadczenia o potrąceniu do drugiej strony (por. : wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 maja 1994 r., (...) SA (...), wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12). Nadto z uwagi na prawokształtujący charakter oświadczenia o potrąceniu dla wywołania skutku przewidzianego w przepisie art. 498 § 2 k.c. nieodzowne jest skonkretyzowanie w oświadczeniu wierzytelności potrącającego. Wierzyciel zamierzający skorzystać z potrącenia powinien zatem w oświadczeniu w tym przedmiocie określić tytuł prawny przysługującej mu wierzytelności, przesłanki jej powstania, wymagalności i cyfrowo wysokość swojej wierzytelności albo przynajmniej wskazać przesłanki ustalenia tej wysokości. Nie jest bowiem możliwe potrącenie wierzytelności bez jej dostatecznego zindywidualizowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 30 maja 1968 r., II PR 202/68, z dnia 27 sierpnia 1970 r., z dnia 6 października 2006 r., V CSK 198/06 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 listopada 2012 r., I ACa 1184/12 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lipca 2013 r., I ACa 395/12).

Pozwana wykazała, że przysługuje jej wobec powoda wierzytelność zasądzona nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie w dniu 16 grudnia 2011 roku w sprawie III Nc 4588/11 w kwocie co najmniej 7.503,08 złotych. Zarówno wierzytelność przysługująca powodowi wobec pozwanej jak i wierzytelność przysługująca pozwanej wobec powoda mają charakter wierzytelności pieniężnych i w dniu złożenia oświadczenia potrąceniu były wymagalne. Oświadczenie w przedmiocie potrącenia zostało złożone powodowi pismem z dnia 7 sierpnia 2018 roku, w którym Gmina M. S. oznaczyła przysługującą jej wierzytelność oraz wskazała, że kwotę 7.503,08 złotych potrącono z zasądzonymi ww. nakazem zapłaty: kosztami procesu w kwocie 630 złotych, należnością główną w kwocie 6.122,60 złotych oraz należnymi odsetkami w kwocie 750,48 złotych. Pismo to K. K. odebrał osobiście w dniu 10 sierpnia 2018 roku.

Doręczenie powodowi pisma z dnia 7 sierpnia 2018 roku wywołało zatem skutek w postaci wygaśnięcia przysługującej mu wobec pozwanej wierzytelności z tytułu wyegzekwowanego od niego świadczenia oraz poniesionej prowizji za dokonanie przelewu środków z jego na rachunku na rachunek prowadzącego egzekucję komornika sądowego, co skutkuje oddaleniem powództwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Przepis art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804 z późn. zm.) w kwocie 1.800 zł. W związku z powyższym, w punkcie II wyroku zasądzono od powoda K. K. na rzecz pozwanej Gminy M. S. kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 1384/19

ZARZĄDZENIE

- 1.Odnotować;
- 2.Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda adw. D. W.;
3. Wyłączyć i zwrócić akta Km 2335/16 i I C 16/18
- 4.Zarządzenie wykonać w terminie 5 dni;
- 5.Akta z apelacją lub za miesiąc.

24.02.2020 r., SSR Justyna Pikulik